

NA-MA POTI

Finančna pismenost

Opredelitev in gradniki

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

NA-MA POTI

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

OPREDELITEV FINANČNE PISMENOSTI

Finančna pismenost je zmožnost posameznika, da na osnovi finančnega znanja:

- uporablja finančne pojme in postopke v različnih življenjskih situacijah,
- analizira, utemeljuje, vrednoti in učinkovito sporoča svoje zamisli in rezultate pri oblikovanju, reševanju in interpretaciji finančnih problemov v različnih življenjskih situacijah,
- sprejema odgovorne/utemeljene odločitve s prepoznavanjem razlik med željami, zmožnostmi in dejanskimi potrebami,
- pridobi zavedanje o vlogi finančnih veščin in pomenu ustreznega izobraževanja na tem področju za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

Legenda kratic:

FP – finančna pismenost

VIO – vzgojno-izobraževalno obdobje

NA-MA POTI – Naravoslovje, matematika, pismenost, opolnomočenje, tehnologija, interaktivnost

Pojasnilo

Pri naštevanju črka č ni uporabljena, ker je tako zagotovljeno enako zaporedje v prevodih v druge jezike.

Razlaga uporabljenih strokovno didaktičnih terminov je zapisana v opombah gradnikov matematične pismenosti.

Opisniki zapisani v poševnem tisku opisujejo odnos do učne situacije in učnih ciljev ter zmožnost kritične presoje, ki je element samouravnavanja učenja.

GRADNIKA FINANČNE PISMENOSTI

1. gradnik finančne pismenosti (FP1)

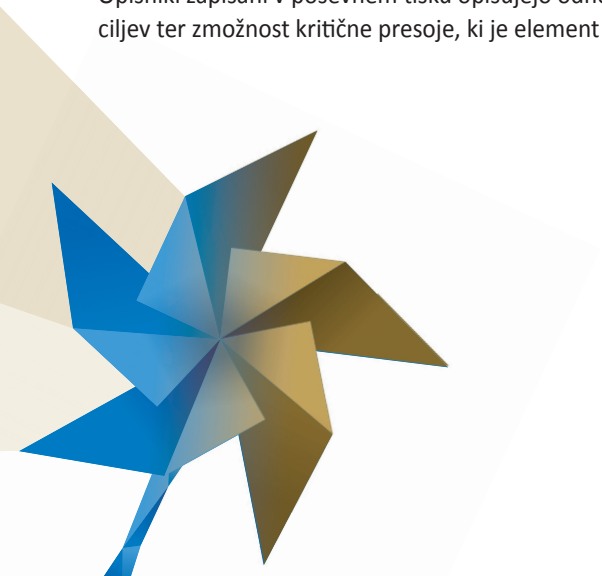
Finančne veščine, razumevanje in uporaba finančnih terminov, postopkov ter strategij, sporočanje kot osnova finančne pismenosti

- 1.1 razume sporočila s finančno vsebino
- 1.2 pozna in uporablja finančno terminologijo in simboliko
- 1.3 predstavi, utemelji in vrednoti lastne miselne procese
- 1.4 prepozna, razume in uporablja matematične pojme v finančnih okoliščinah
- 1.5 pozna in v različnih okoliščinah uporablja ustrezne postopke in orodja
- 1.6 napoveduje in presoja rešitve, utemeljuje trditve in odločitve
- 1.7 uporablja različne strategije pri reševanju problemov s finančnega področja

2. gradnik finančne pismenosti (FP2)

Reševanje problemov na finančnem področju v raznolikih kontekstih (osebni, domači in družinski, izobraževalni in delovni, družbeni)

- 2.1 obravnava raznolike življenjske probleme
- 2.2 obravnava situacije z matematičnim modeliranjem

1. gradnik finančne pismenosti:

Finančne veščine, razumevanje in uporaba finančnih terminov, postopkov ter strategij, sporočanje kot osnova finančne pismenosti

1.1 razume sporočila s finančno vsebino

PREDŠOLSKA VZGOJA	OSNOVNA ŠOLA			SREDNJA ŠOLA
	1. VIO	2. VIO	3. VIO	
a) (sprejema) razume enostavna ustna, grafična sporočila s finančno vsebino	<p>a) (sprejema) razume enostavna sporočila s finančno vsebino</p> <p>b) samostojno pridobi podatke iz ustnih in pisnih virov</p>	<p>a) (sprejema) razume enostavna in strukturirana sporočila s finančno vsebino</p> <p>b) povzema sporočilo s finančno vsebino, izlušči bistvo in potrebne podatke ter tvori novo sporočilo</p> <p>c) samostojno pridobi podatke iz ustnih in pisnih virov</p>	<p>a) (sprejema) razume enostavna, strukturirana in kompleksna sporočila s finančno vsebino (finančni dokumenti, finančni podatki)</p> <p>b) uporablja ustrezne bralne učne strategije pri branju z razumevanjem finančnih besedil in pri reševanju nalog</p> <p>c) povzema sporočilo s finančno vsebino, izlušči bistvo in potrebne podatke ter tvori novo sporočilo</p> <p>d) samostojno pridobi podatke iz verodostojnih virov</p>	<p>a) (sprejema) razume preprosta, strukturirana in kompleksna sporočila s finančno vsebino (finančni dokumenti, finančni podatki)</p> <p>b) uporablja ustrezne bralne učne strategije pri branju z razumevanjem finančnih besedil in pri reševanju nalog</p> <p>c) povzema sporočilo s finančno vsebino, izlušči bistvo in potrebne podatke ter tvori novo sporočilo</p> <p>d) samostojno pridobi podatke iz verodostojnih virov</p>

1. gradnik finančne pismenosti:

Finančne veščine, razumevanje in uporaba finančnih terminov, postopkov ter strategij, sporočanje kot osnova finančne pismenosti

1.2 pozna in uporablja finančno terminologijo in simboliko

PREDŠOLSKA VZGOJA	OSNOVNA ŠOLA			SREDNJA ŠOLA
	1. VIO	2. VIO	3. VIO	
a) pri pogovoru/v simbolnih igrah uporablja nekatere vsakdanje finančne termine (glej opombo 1)	a) pri opisovanju situacije uporablja nekatere finančne termine (glej opombo 1)	a) pri opisovanju situacije uporablja nekatere finančne termine in simbole (glej opombo 2)	a) pozna, razume in uporablja nekatere finančne termine, simbole, kratice oz. okrajšave (glej opombo 2) b) ubesedeno finančno sporočilo zapiše s simboli in obratno: prebere/ubesedi zapis s simboli c) smiselno uporablja finančni jezik tudi v drugih kontekstih	a) pozna, razume in uporablja finančne termine, simbole, kratice oz. okrajšave b) ubesedeno finančno sporočilo zapiše s simboli in obratno: prebere/ubesedi zapis s simboli c) smiselno uporablja finančni jezik tudi v drugih kontekstih

Predlagani so nekateri finančni termini, ki jih vzgojitelj ali učitelj izbira skozi obdobja glede na situacijo oz. obravnavano vsebino.

Opomba 1:

npr. denar (evro, cent), razporejanje denarja, kovanec, bankovec, račun, cena, plačilo, banka, bančni račun, bankomat, dvig denarja, menjalnica, plačilna kartica, popust, varčevanje, hranilnik, žepnina, dobrotelost, poraba (potrošnja)

Opomba 2:

npr. dobrina (nujna, nenujna), bančna poslovalnica, polog, elektronsko bančništvo (zasebnost in varnost), vrste bančnih računov, ravnanje s plačilnimi instrumenti (nakazilo, UPN obrazec, trajnik itd.), etična potrošnja, obresti, letna obrestna mera, plačevanje obresti, popust, kredit (posojilo), valuta, menjalni tečaj, prejemki, izdatki, posojilodajalec, posojilojemalec, porok, zavarovano posojilo, davki, inflacija/deflacija, naložbe (skladi), finančne evidence, ravnanje z dolgom, načrtovanje upokojitve, proračun, zavarovanja

1. gradnik finančne pismenosti:

Finančne veščine, razumevanje in uporaba finančnih terminov, postopkov ter strategij, sporočanje kot osnova finančne pismenosti

1.3 predstavi, utemelji in vrednoti lastne miselne procese

PREDŠOLSKA VZGOJA	OSNOVNA ŠOLA			SREDNJA ŠOLA
	1. VIO	2. VIO	3. VIO	
a) vključuje se v pogovor o vsakdanjih preprostih situacijah s finančno vsebino b) <i>po zastavljenih kriterijih presoja o lastnem delu</i>	a) vključuje se v pogovor o vsakdanjih situacijah s finančno vsebino b) <i>po zastavljenih kriterijih presoja o lastnem delu</i>	a) sodeluje v razpravi s finančno vsebino b) <i>po zastavljenih kriterijih presoja o lastnem delu</i>	a) sodeluje v razpravi s finančno vsebino b) <i>po zastavljenih kriterijih presoja o lastnem delu</i>	a) sodeluje v razpravi s finančno vsebino b) <i>po zastavljenih kriterijih presoja o lastnem delu</i>

1.4 prepozna, razume in uporablja matematične pojme v finančnih okoliščinah

Opomba: uporabljamo opisnike pri matematični pismenosti.

1.5 pozna in v različnih okoliščinah uporablja ustrezne postopke in orodja

a) spoznava in raziskuje različne preproste vsakdanje situacije s finančno vsebino tako, da opazuje, opisuje, prireja, primerja, razvršča, ureja itd.	a) spoznava in raziskuje različne vsakdanje situacije s finančno vsebino tako, da opazuje, prireja, primerja, razvršča in ureja elemente itd. b) uporablja matematične postopke in orodja pri reševanju nalog s finančno vsebino	a) pozna in uporablja nekatere matematične postopke in orodja pri raziskovanju situacij in reševanju nalog s finančno vsebino b) spoznava praktične finančne postopke (npr. dvig/polog denarja, plačilo položnic itd.)	a) pozna in uporablja matematične postopke in orodja pri reševanju problemov s finančno vsebino (npr. pri nakupu in prodaji različnih dobrin, pri varčevanju, na razprodajah itd.) b) pozna praktične finančne postopke (npr. izbira bančnega računa, dvig/polog denarja, namensko varčevanje itd.)	a) pozna in uporablja matematične postopke in orodja pri reševanju problemov s finančno vsebino (npr. pri najemu kredita, pri nakupu in prodaji različnih dobrin, pri varčevanju itd.) b) pozna in uporablja praktične finančne postopke (npr. odprtje bančnega računa, trajnika, načrtovanje finančne varnosti itd.)
---	---	---	--	--

1. gradnik finančne pismenosti:

Finančne veščine, razumevanje in uporaba finančnih terminov, postopkov ter strategij, sporočanje kot osnova finančne pismenosti

1.6 napoveduje in presoja rešitve, utemeljuje trditve in odločitve

PREDŠOLSKA VZGOJA	OSNOVNA ŠOLA			SREDNJA ŠOLA
	1. VIO	2. VIO	3. VIO	
a) izraža svoje želje in presoja o finančni zmožnosti njihovih uresničitev	a) sprejme in pojasni svoje finančne odločitve b) presoja o željah in njihovo uresničitev prilagaja finančnim zmožnostim	a) na podlagi podatkov, izkušenj in finančnega znanja predlaga rešitve b) presoja o željah in njihovo uresničitev prilagaja finančnim zmožnostim c) sprejme in vrednoti svoje finančne odločitve	a) na podlagi podatkov, izkušenj in finančnega znanja predlaga rešitve b) presoja o željah in njihovo uresničitev prilagaja finančnim zmožnostim c) razume razlike med željami, potrebami in finančnimi zmožnostmi v življenjskih situacijah d) sprejme in vrednoti svoje finančne odločitve in presoja o finančnih posledicah	a) na podlagi podatkov, izkušenj in finančnega znanja predlaga rešitve b) presoja o željah in njihovo uresničitev prilagaja finančnim zmožnostim c) razume razlike med željami, potrebami in finančnimi zmožnostmi v življenjskih situacijah d) sprejme in vrednoti svoje finančne odločitve in presoja o finančnih posledicah

1.7 uporablja različne strategije pri reševanju problemov s finančnega področja

a) pri reševanju situacij uporablja znane strategije	a) pri reševanju problemov uporablja znane matematične strategije b) na osnovi danih situacij oblikuje različna vprašanja c) presoja o ustreznosti izpeljave strategij pri reševanju problemov d) <i>reševanje problemov doživlja kot izziv in kreativno dejavnost</i>	a) pri reševanju problemov uporablja znane matematične strategije b) na osnovi danih situacij ali problemov oblikuje različna vprašanja in podobne probleme c) presoja o ustreznosti izbire strategij pri reševanju problemov d) <i>reševanje problemov doživlja kot izziv in kreativno dejavnost</i>	a) pri reševanju problemov uporablja različne matematične strategije b) na osnovi danih situacij ali problemov oblikuje različna vprašanja in podobne probleme c) presoja o ustreznosti izbire strategij pri reševanju problemov d) <i>reševanje problemov doživlja kot izziv in kreativno dejavnost</i>	a) pri reševanju problemov uporablja smiselne matematične strategije b) na osnovi danih situacij ali problemov oblikuje različna vprašanja in nove probleme c) presoja o ustreznosti izbire strategij pri reševanju problemov d) <i>reševanje problemov doživlja kot izziv in kreativno dejavnost</i>
--	---	--	---	--

2. gradnik finančne pismenosti:

2.1 obravnava raznolike življenjske probleme

2.2 obravnava situacije z matematičnim modeliranjem

Uporabljamo opisnike 2. gradnika matematične pismenosti.

Zbirka NA-MA POTI

ISSN 2820-4182

Urednica zbirke: Jerneja Bone

Finančna pismenost Opredelitev in gradniki

Avtorji: mag. Mateja Sirmik, Vesna Vršič, Irena Simčič, Fanika Fras Bero, dr. Francka Lovšin Kozina, dr. Nik Stopar, mag. Simona Pustavrh, Simona Vreš, Ana Kretič Mamič, Viktorija Ternar, Kristina Angelov Troha, Danica Petric, Tanja Kokalj, dr. Simon Brezovnik

Jezikovni pregled: dr. Zala Mikeln

Oblikovalec: Simon Kajtna

Grafična priprava: ABO grafika, d. o. o., zanj Igor Kogelnik

Izdal in založil: Zavod RS za šolstvo

Predstavniki: dr. Vinko Logaj

Urednici založbe: Andreja Nagode in Petra Weissbacher

Spletna izdaja

Ljubljana, 2022

Publikacija je dosegljiva na www.zrssi.si/pdf/Financa_pismenost_gradniki.pdf

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Gradivo je nastalo v okviru projekta NA-MA POTI, 2016–2022, *vodja projekta:* Jerneja Bone.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 103208451

ISBN 978-961-03-0668-9 (PDF)
